

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาปัจจัยจำแนกคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยได้ขอเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ทั้ง 6 ตัว ประกอบด้วย ด้านความเป็นผู้ใฝ่รู้ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและด้านการได้รับการนิเทศ พบว่าปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงและต่ำได้มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (X_2) ด้านความเป็นผู้ใฝ่รู้ (X_1) ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (X_5) และด้านการได้รับการนิเทศ (X_6)

2. ผลการสร้างสมการจำแนกคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการจำแนกกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงและต่ำออกจากกันได้มีจำนวน 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยคือ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้านความเป็นผู้ใฝ่รู้ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และด้านการได้รับการนิเทศ ซึ่งเขียนสมการจำแนกกลุ่ม (Discriminant Function) ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ คือ

$$y' = -13.037 + 1.173 X_2 + 806 X_1 + 663 X_5 + 634 X_6$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z' y = 0.490 z_2 + 0.331 z_1 + 0.261 z_5 + 0.318 z_6$$

ปัจจัยในสมการจำแนกกลุ่มทั้ง 4 ตัว มีส่วนในการจำแนกกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงและต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถนำมาคาดคะเนการเป็นสมาชิกของกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงได้ถูกต้องร้อยละ 85.1 และกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่ำได้ถูกต้องร้อยละ 81.1 ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าสมการจำแนกกลุ่มสามารถคาดคะเนการเป็นสมาชิกของครูทั้งสองกลุ่มได้ถูกต้องร้อยละ 83.1

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ทั้ง 6 ตัว ประกอบด้วย ด้านความเป็นผู้ใฝ่รู้ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและด้านการได้รับการนิเทศ มีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นการยืนยันผลการวิจัยที่ผ่านมาว่าปัจจัยที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนมากเป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนจริง ทั้งนี้เพราะการปฏิรูปการศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน โดยเฉพาะ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน นั่นคือ ครูต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตน (กรมวิชาการ, 2544 : 65)

ผลการวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อการคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้านความเป็นผู้ใฝ่รู้ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และด้านการได้รับการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าปัจจัยบางประการ สามารถจำแนกคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนได้ ทั้งนี้เพราะนโยบายข้อที่ 3 ในแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) กล่าวว่า การปฏิรูปกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน และมาตราข้อที่ 11 ว่าการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ แสวงหา และเรียนรู้ด้วยตนเอง และปรับตัวได้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริง ปัจจัยทั้ง 4 ด้านจึงเป็นปัจจัย

สำคัญสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ให้ได้ตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีทักษะในการคิดแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ พักวัน (2545 : 48 - 60) ที่กล่าวว่าปัจจัยด้านครูผู้สอนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การอุทิศตนในการพัฒนาผู้เรียน มีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2544 : 7-8) ที่เสนอแนวความคิดว่า ครูควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยการศึกษาค้นคว้า วิจัยให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนสูงและต่ำ อภิปรายตามลำดับปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักในสมการจำแนกจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักสูงที่สุดในสมการจำแนก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่สามารถจำแนกกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงและต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545) ที่ระบุว่าต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน คิดหาเทคนิควิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับ อุดมศักดิ์ พลอยบุตร (2545 : 22-24) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ครูต้องมีความคิดสร้างสรรค์และมีความสามารถทางวิชาการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล สุชาญ โกสิน (2545 : 22-26) กล่าวว่า ครูเป็นผู้สอนหรือผู้ส่งสอนวิชาความรู้ ต้องมีการปรับตัวโดยการพัฒนาตนเองให้มีทักษะ (Conceptual Skill) นั่นคือ ครูต้องมีความคิดริเริ่ม (Initiative) และความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ด้วย อรนุช โพชนาถ (2545 : 43) กล่าวว่า หน้าที่และบทบาทของครู นอกจากจะทำการสอนแล้ว ควรมีคุณสมบัติด้านการเป็นผู้มีนวัตกรรมสูง รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักวิจัย และสรรหาความรู้ความชำนาญใหม่ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. ด้านความเป็นผู้ใฝ่รู้ เป็นปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักสูงเป็นอันดับที่สองในสมการจำแนก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับสองที่สามารถจำแนกกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงและต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ เป็นการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมมากขึ้น ดังนั้น ครูจะต้องมีบทบาทตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ว่ามุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและผู้เรียน ได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มุ่งให้ผู้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้และสามารถที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2543) ครูต้องพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาที่กว้างไกล ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการเรียนที่ดีขึ้นด้วย ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกในทางที่ดีและสามารถเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สุทธิพร คล้ายเมืองปัก (2543 : 26-29) ที่กล่าวถึงการปรับเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า ครูต้องพัฒนาตนเอง (Self development) เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ (Vision) ทางการศึกษาที่กว้างไกล ไม่ว่าจะเป็นด้วยการอ่านเพื่อการศึกษา เข้าร่วมประชุมสัมมนา อบรมสัมมนา หรือพูดคุยสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมงาน แล้วนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนของตน จันทราพรหมมี (2544 : 4) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมกาใ้ฟู้ของครู หมายถึง พฤติกรรมที่มีลักษณะของการเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร และกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ปรีชา สุคนธมาน และคนอื่น ๆ (2545 : 2-11) ที่กล่าวว่า ครูต้องเป็นผู้รู้ ผู้มากด้วยกลยุทธ์และเทคนิควิธีการ รู้รัตน์ กิตติขจร (2547 : 102 - 108) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกำแพงเพชรพบว่า ปัจจัยด้านความเป็นผู้ใ้ฟู้ เป็นปัจจัยที่น่าจะส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญของการพยากรณ์คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งกล่าวว่า ความเป็นผู้ใ้ฟู้ เป็นการแสวงหาความรู้ให้อยู่อย่างสม่ำเสมอ มีความรอบรู้ มีความทันสมัย ก้าวทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่และนำมาประยุกต์หรือคิดค้นวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และเพิ่มวฐ บุษผามาตะนัง (2543 : 51 54) ที่กล่าวว่า ครูในยุคข้อมูลข่าวสารควรมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน ครูต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ต้องเป็นคนทันสมัย มีวิสัยทัศน์ มีลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใ้ดี รู้ทันการเปลี่ยนแปลง เป็นคนสนใจใ้ฟู้ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย การฝึกอบรม ดูงานเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางานในหน้าที่อยู่เสมอ

3. ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักสูงเป็นอันดับที่สามในสมการจำแนก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับสามที่สามารถจำแนกกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงและต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ครูผู้สอนจะต้องมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้งานด้านการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามแนวของทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow และ Alderfer ที่สรุปไว้ว่าความต้องการของบุคคล เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้บุคคลปฏิบัติงาน และเดมส์ค็อก คทวณิช (2546 : 153) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นแรงที่เกิดจากความต้องการที่จะพยายามทำกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดที่ได้รับมอบหมายหรือที่รับผิดชอบอยู่ให้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ไม่ว่าจะงานนั้นจะมีความยากลำบากหรือประสบปัญหาอุปสรรคมากน้อยเพียงใดก็ตาม บุคคลที่มีแรงจูงใจสูงจะอดทนและไม่เกิดความย่อท้อ ในทางตรงข้ามกลับยิ่งพยายามหาทางฟันฝ่าและเอาชนะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านั้นด้วยตนเอง เพื่อความสำเร็จและความภาคภูมิใจที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคคล และยังสอดคล้องกับ ทิพมาศ แก้วซิม (2542 : 51-52) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และด้านความรับผิดชอบมีผลต่อแรงจูงใจอยู่ในระดับสูง ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานมีผลต่อแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง และสถานที่ที่ปฏิบัติงานต่างกันมีผลต่อแรงจูงใจอยู่ในระดับต่ำ สัมฤทธิ์ เทศสิงห์ (2547 : 58 - 67) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านมีระดับแรงจูงใจในระดับมาก สุรชัช จันทร์ส่อง (2551 : 104 - 106) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 4 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ด้านการได้รับการนิเทศ เป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับสามที่สามารถจำแนกกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงและต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ครูได้รับการนิเทศจากบุคคลอื่นส่งผลให้ครูต้องมีความกระตือรือร้นในการทำงานมีการพัฒนาตนเองและพัฒนางาน และยังส่งผลให้การจัดการสอนมีประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงขึ้น พร้อมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก็สูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติที่วางไว้ ดังนั้น ครูผู้สอนต้องได้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูได้รับ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยนำผลการนิเทศมาพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขการจัดการเรียนการสอนของตน ซึ่งสอดคล้องกับ แก้วตา เล็กกระจ่าง (2545 : 9) ที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยเป็นการดำเนินงานที่เกิดความร่วมมือของบุคลากรทางการศึกษาที่จะแนะนำ ปรีกษาหรือ ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนฯ ตลอดจนวางแผนเพื่อแสวงหาวิธีการต่าง ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของผู้เรียน ฉวิล อรัญเวศ (2545 : 9) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายใน เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 15-17) ที่กล่าวว่า การนิเทศเป็นกระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา กาญจนพันธ์ อักษรสิทธิ์ (2548 : 105 - 113) ศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนสูงและต่ำ อภิปรายตามลำดับดังนี้

1. เจตคติต่อวิชาชีพครู เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถจำแนกกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงและต่ำ สอดคล้องกับ อร่าม หิรัญวรรณ (2542 : 145) ที่กล่าวว่า ครูต้องมีความศรัทธาในอาชีพของตน หากมีศรัทธาในอาชีพครูและความเป็นครูของตนแล้ว นอกจากจะทำให้ครูปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบของครูได้อย่างครบถ้วนแล้ว ยังช่วยให้ครูมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตส่วนตัวและสถาบันวิชาชีพครูก็จะได้รับความเชื่อถือจากสังคมทั่วไป ด้วยและยังสอดคล้องกับ สมศักดิ์ พักวัน (2545 : 31) ที่กล่าวว่าปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้เกิดความสำเร็จได้นั้น คือครูต้องมีจิตวิญญาณความเป็นครู นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษาในมาตรฐานที่ 4 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยระบุในตัวชี้วัดที่ 1 ว่า ครูต้องมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

2. มนุษยสัมพันธ์ เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถจำแนกกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงและต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับ พิชัย ไชยสงคราม (2542 : 51) ที่กล่าวว่า ครูต้องมีลักษณะทางด้านสังคม คือ ต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับศิษย์ เพื่อนครู ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป และยังสอดคล้องกับ

อุดม พลอยบุตร (2545 : 24) ที่กล่าวว่า ในการเป็นครูยุคปฏิรูปการศึกษานั้น ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านส่วนตัวและครอบครัว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กับเพื่อนครู ผู้เรียนและชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพครูและปัจจัยด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่สามารถจำแนกคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำจะต้องเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและต้องมีมนุษยสัมพันธ์ เพื่อช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. ผลการสร้างสมการจำแนกคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปัจจัยที่สามารถจำแนกคุณภาพการจัดการเรียนการสอนจำนวนทั้ง 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้านความเป็นผู้ใฝ่รู้ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและด้านการได้รับการนิเทศ เขียนเป็นสมการจำแนกกลุ่ม (Discriminant function) ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ คือ

$$y' = -13.037 + 1.173 x_2 + .806 x_1 + .663 x_5 + .634 x_6$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z'y = 0.490 z_2 + 0.331 z_1 + 0.261 z_5 + 0.318 z_6$$

ดังนั้น ปัจจัยด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้านความเป็นผู้ใฝ่รู้ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและด้านการได้รับการนิเทศ เป็นปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูง

สมการจำแนกกลุ่มที่ได้ เมื่อนำไปคาดคะเนการเป็นสมาชิกของกลุ่มพบว่า สามารถคาดคะเนการเป็นสมาชิกของกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงได้ถูกต้องร้อยละ 85.1 และกลุ่มครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่ำได้ถูกต้องร้อยละ 81.1 เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าสมการจำแนกกลุ่มสามารถคาดคะเนการเป็นสมาชิกของครูทั้งสองกลุ่มได้ถูกต้องร้อยละ 83.1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นกลุ่มครูผู้สอนที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับสูงและระดับต่ำตามการจำแนก ดังนั้น ผลการคาดคะเนการเป็นสมาชิกของกลุ่มครูจึงสามารถคาดคะเนได้อย่างถูกต้องตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งรัตน์ กิตติขจร (2547 : 87) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัจจัยด้านความเป็นผู้ใฝ่รู้ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้านเจตคติต่อ

วิชาชีพครู ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการได้รับการนิเทศ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความเป็นผู้ใฝ่รู้ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานและการได้รับการนิเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ครูมีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงและต่ำ ดังนั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนให้ครูมีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูง ควรจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเสริมให้ครูเป็นผู้ใฝ่รู้ เพื่อให้ผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จ

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา เพื่อให้ครูมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและคิดเทคนิควิธีการใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติการสอน มีการมอบเกียรติบัตร ให้ความดีความชอบแก่ครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูง เพื่อเป็นการเสริมแรงในการทำงาน

1.4 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรออกนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูอยู่เสมอและควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู โดยการผลัดกันสังเกตการสอนและมีการประชุมติดตามผลร่วมกันระหว่างครูในสถานศึกษาเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

2.2 ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY